

Raadhuisplein 1
7811 AP Emmen
t. 14 0591
f. 0591 377602

Postbus 30001
7800 RA Emmen
e. gemeente@emmen.nl
i. gemeente.emmen.nl

Aan de raad van de gemeente Emmen

team
Beleid Leefomgeving

ons kenmerk	zaaknummer	bijlage	behandeld door	BSN
353616-2022:386793	353616-2022	3	R. Ney	
datum	telefoon	fax	e-mail	
23 november 2022	14 0591		gemeente@emmen.nl	
onderwerp	Motie veilige en schone woonomgeving (D66)			

Geachte leden van de raad,

In de commissievergadering Wonen en Ruimte van 7 december 2022 behandelt u de motie “Een veilige en schone woonomgeving” van de fractie D66. Deze motie is ingediend bij de behandeling van de Woonvisie in uw vergadering van 27 oktober 2022. De fractie D66 “*verzoekt het college te bekijken bij welke wegen in de gemeente Emmen de snelheidslimiet naar 30 km/u kan*”. De motie is bij deze brief gevoegd (bijlage 1).

Voor het behandelen van de motie ontvangt u hierbij de toelichting van het college:

Informatie

Wegencategorisering volgens Duurzaam Veilig

Op basis van het Duurzaam Veilig verkeersbeleid uit de jaren negentig, is het wegennet verdeeld in stroomwegen (STW100 – 130km), gebiedsontsluitingswegen (GOW80/50km) en erftoegangswegen (ETW60/30km). Stroomwegen verbinden steden met elkaar en behoren tot het nationale hoofdwegennetwerk. Stroomwegen en gebiedsontsluitingswegen vormen samen het gemeentelijke hoofdwegennet. Met het vaststellen van het GVVP (Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan) in 2013 heeft u de indeling van ons wegennetwerk bepaald. Dit wegencategoriseringsplan is bij deze brief gevoegd (bijlage 2).

Kamermotie “30 km de norm”

In de Nederlandse verkeerswetgeving is bepaald dat 50 km de standaard is in de bebouwde kom en 80 km daarbuiten. Andere snelheidsregimes moeten met verkeersborden worden aangegeven. Daardoor staat er geen bord 50 km langs de Hondsrugweg maar wel een bord 70km langs de Rondweg.

Op 27 oktober 2020 heeft de Tweede kamer besloten dat 30 km de norm wordt in de bebouwde kom. De minister werkt momenteel aan een wetswijziging. Daartoe heeft het CROW, het nationale kennisinstituut voor infrastructuur, een afwegingskader opgesteld voor de keuze tussen 30 of 50 km. In dit afwegingskader is een nieuwe wegcategorie geïntroduceerd: de GOW30.

De gebiedsontsluitingsweg 30 km (GOW30) moet ervoor zorgen dat doorgaande wegen veilig kunnen worden ingericht zonder dat dit de doorstroming beperkt. De inpassing van de GOW30 in de Nederlandse verkeerswetgeving is complex. Het OM en de politie geven aan dat er niet gehandhaafd kan worden op 30 km wegen als dit snelheidsregime niet wordt ondersteund met maatregelen. Alleen het plaatsen van een verkeersbord is onvoldoende.

Op 31 oktober jl. heeft Minister Harbers (Infrastructuur en Waterstaat) de Tweede Kamer met een brief geïnformeerd over de afhandeling van de Kamermotie ¹. In deze brief meldt de minister dat het CROW nog werkt aan inrichtingskenmerken voor de GOW30. Dit met het doel om wegbeheerders heldere handvaten te bieden om 30 km/h in te kunnen stellen op grijze gebiedsontsluitingswegen en op gebiedsontsluitingswegen die niet veilig kunnen worden ingericht.

Situatie Emmen

In Emmen geldt op doorgaande wegen in de bebouwde kom hoofdzakelijk een snelheidsregime van 50 km/h. Vaak wordt in centrumgebieden de snelheid teruggebracht naar 30 km (dat is gebeurd in Emmerhout, Nieuw-Weerdinge, Roswinkel, Emmer-Compascuum, Emmer-Erfscheidenveen, Barger-Compascuum, Erica, Nieuw-Dordrecht, Weiteveen, Nieuw-Schoonebeek en Schoonebeek).

Als we kijken naar de ongevallenkaart (*bijlage 3*) concluderen we dat 50 km wegen tot de gevaarlijkste wegen van onze gemeente behoren. Vooral in Emmen vinden op 50 km wegen buitengewoon veel ongevallen plaats.

Het herinrichten van doorgaande wegen tot 30 km is een grote opgave en kost veel geld. Zo heeft de herinrichting van de Ermerweg bijna een miljoen euro gekost. Uit ervaring weten we dat veel weggebruikers de snelheidslimiet van 30 km/uur overtreden. Het fysiek afdwingen van deze snelheid over een grotere afstand blijft lastig. Voor een GOW30 zal dit nog moeilijker zijn, omdat de weg ook een doorstromingsfunctie heeft. Handhaving is niet de oplossing en kan pas het sluitstuk zijn. Dit betekent dat eerst ingezet moet worden op passende infrastructuur met een geloofwaardige snelheidslimiet en gedragsbeïnvloeding. Daarna wordt pas ingezet op handhaving.

Ook het openbaar vervoer is een zorg. De bussen van Qbuzz gebruiken hoofdzakelijk de doorgaande wegen. Als bussen langer onderweg zijn worden mogelijk aansluitingen gemist en wordt de exploitatie duurder. Dit terwijl de dienstregeling al onder druk staat door de forse bezuinigingen die momenteel worden doorgevoerd. Ook in Emmen worden in de dienstregeling 2023 buslijnen opgeheven.

Onderzoek voor- en nadelen 30 km

Over de aangenomen Kamermotie "30 km de norm" is landelijk veel discussie. Er gaan steeds meer geluiden op dat de verkeersveiligheid vooral gebaat is bij een verbeterde inrichting van doorgaande wegen waar 50 kilometer mag worden gereden ².

Ook de minister is deze discussie niet ontgaan. Daarom meldt minister Harbers in zijn brief van 31 oktober jl. dat het ministerie ook onderzoek doet naar de voor- en nadelen van 30 km/h als landelijke norm voor binnen de bebouwde kom. Volgens de minister is dit onderzoek naar verwachting het tweede kwartaal van 2023 gereed.

Overwegingen

Er is nog veel onduidelijkheid over de Kamermotie "30 km de norm". Het gaat dan over de inrichtingskenmerken van de nieuwe wegcategorie GOW30 (gebiedsontsluitingsweg met 30 km/u) en de juridische vervolgstappen om het toepassen van een GOW30 mogelijk te maken, en de daadwerkelijke effecten op onder meer de verkeersveiligheid, openbaar vervoer en nood- en hulpdiensten.

¹ [Kamerbrief over gebiedsontsluitingsweg 30 km/h \(GOW30\) | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

² [30 kilometer: hoge kosten, weinig resultaat \(binnenlandsbestuur.nl\)](#)

Er gebeuren te veel ongevallen op ons hoofdwegennetwerk, specifiek op 50 km wegen. Mede daarom heeft u in de Kadernota 2022 budget beschikbaar gesteld om vier gevaarlijke kruispunten aan te kunnen pakken (te weten: Houtweg / Laan van de Bork, Houtweg / Boslaan, Nieuw-Amsterdamsestraat / Brinkweg en Statenweg / Veldlaan). De voorbereidende werkzaamheden zijn begonnen en we kunnen u melden dat de minister aan ons subsidie beschikbaar heeft gesteld vanuit het investeringsimpuls verkeersveiligheid.

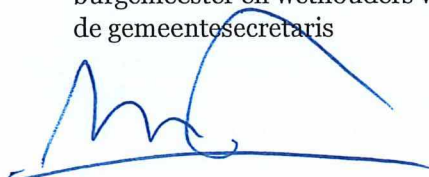
Onduidelijk is of het verlagen van de maximum snelheid naar 30 k/h op doorgaande wegen een juiste en of gewenste maatregel is. Mogelijk wordt meer bereikt met het veiliger maken van 50 km wegen. Hiertoe doet de minister onderzoek om in 2023 een gestructureerde discussie te faciliteren.

Voor het schoner maken van de woonomgeving zijn al maatregelen genomen. In 2030 moeten alle nieuwe auto's emissie loos zijn. Het aantal elektrische auto's neemt snel toe. Begin dit jaar reden er 2.500 elektrische voertuigen rond in Emmen, inclusief bezoekers en werkenden. Verwacht wordt dat dit er in 2025 meer dan 7.000 zijn. En de jaren daarna gaat dit aantal sneller doorgroeien. Elektrische auto's zijn stiller en veel schoner dan conventionele auto's.

Het is beter om nog even te wachten met het bepalen op welke wegen de snelheid verlaagd kan worden naar 30 km/h. Medio 2023 verwachten we meer duidelijkheid over de wetswijziging waarmee minister Harbers bezig is. Zoals we in de Begroting 2023 hebben gemeld, starten we in 2023 met het proces om tot een Sustainable Urban Mobility Plan (SUMP) te komen. In dit proces kunnen (moeten) we ook de actualisatie van het wegencategoriseringsplan meenemen waarmee aan het verzoek van D66 kan worden voldaan.

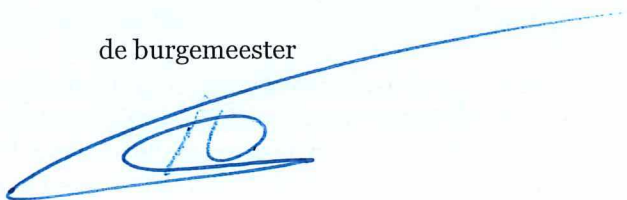
Wij vertrouwen erop u met deze informatie van dienst te zijn geweest.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Emmen
de gemeentesecretaris

M. Plantinga-Leenders

de burgemeester

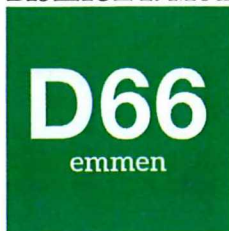

H.F. van Oosterhout

Bijlagen (zie onder):

1. Motie D66 "een veilige en schone woonomgeving".
2. Wegencategoriseringsplan gemeente Emmen
3. Ongevallenkaart 2017 -2021

BIJLAGE 1: Motie D66 “een veilige en schone woonomgeving”.

Motie Een veilige en schone woonomgeving

De raad van de gemeente Emmen in vergadering bijeen op donderdag 27 oktober 2022,

Constaterende dat,

- De woonvisie ‘BuitengeWoon Thuis in Emmen 2022-2030’ onder andere focust op leefbaarheid, zich niet alleen richt op woningen maar juist ook op de woonomgeving, de wens tot een strakkere regie op wonen uitspreekt en als leidend principe hanteert (p. 2):
 - o “Wij willen dat huidige en nieuwe inwoners een plek kunnen vinden waar zij graag wonen. Je moet je er thuis voelen, zowel in je woning, als in de woonomgeving”.

Overwegende dat,

- Het verlagen van de maximum rijsnelheid van 50 km/u naar 30 km/u op bepaalde wegen kan bijdragen aan een veiligere, schonere en leefbaardere woonomgeving en daarom goed aansluit bij het leidende principe van de woonvisie.

Constaterende dat,

- De Tweede Kamer de motie ‘Maatregelen verkeersveiligheid’ op 27 oktober 2020 heeft aangenomen dat het verzoek omvatte om 30 km/u in de bebouwde kom als leidend principe te hanteren en de Rijksoverheid als reactie op deze motie een afwegingskader 30 km/u heeft laten ontwikkelen door kennisplatform CROW³ als handreiking voor gemeenten waarmee zij een afweging kunnen maken of de snelheidslimiet van een weg in de bebouwde kom naar 30 km/u kan.

Verzoekt het college:

- Met behulp van het afwegingskader te bekijken bij welke wegen in de gemeente Emmen de snelheidslimiet naar 30 km/u kan;
- Hierover verslag uit te brengen aan de gemeenteraad, met als doel tot besluitvorming te komen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van:

D66, J.H. Koops

³ https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2021D46484&did=2021D46484
(bijlage ‘Publicatie CROW Afweegkader 30 km h’)

Toelichting

Over de voordelen van 30 km/u ten opzichte van 50 km/u zijn verschillende studies uitgebracht, gericht op slachtofferreductie, vermindering van geluidsoverlast en andere bijkomende voordelen.

Een leidend onderzoek is de volgende publicatie van SWOV, Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid:

<https://swov.nl/nl/publicatie/naar-een-algemene-snelheidslimiet-van-30-kmuur-binnen-de-bebouwde-kom>

In deze publicatie wordt slachtofferreductie als belangrijkste voordeel genoemd:

“Cijfermatig is nagegaan welke effecten kunnen optreden als de helft van de straten met een 50km/uur-limiet wordt omgezet naar een 30km/uur-limiet. Naar schatting zal het aantal ernstige slachtoffers (doden en gewonden) binnen de bebouwde kom dan substantieel dalen, variërend tussen 22% en 31%. De aanname bij deze schatting is dat de straten die een 30km/uur-limiet krijgen zo zijn ingericht dat de gereden snelheden aan deze limiet voldoen.”

Ook is er een verwacht voordeel voor wat betreft geluidsoverlast. Daarvoor vormt het volgende onderzoek van Antea Group een goed beginpunt:

<https://anteagroup.nl/uploads/media/file/4d23a9bf-2307-42d4-8bce-571292c1b949/stadswerk-geluid-30-km.pdf>

Verder zijn ook de indirecte effecten van het verlagen van de snelheid naar 30 km/u soms significant. Zo worden mensen eerder uitgenodigd te gaan lopen, fietsen of van het OV gebruik te maken. Dat heeft op termijn ook weer zijn invloed op de (ervaren) veiligheid en leefbaarheid van buurten naast dat het natuurlijk ook goed aansluit bij de doelen van onze gemeente omtrent bijvoorbeeld duurzaamheid en beweging.

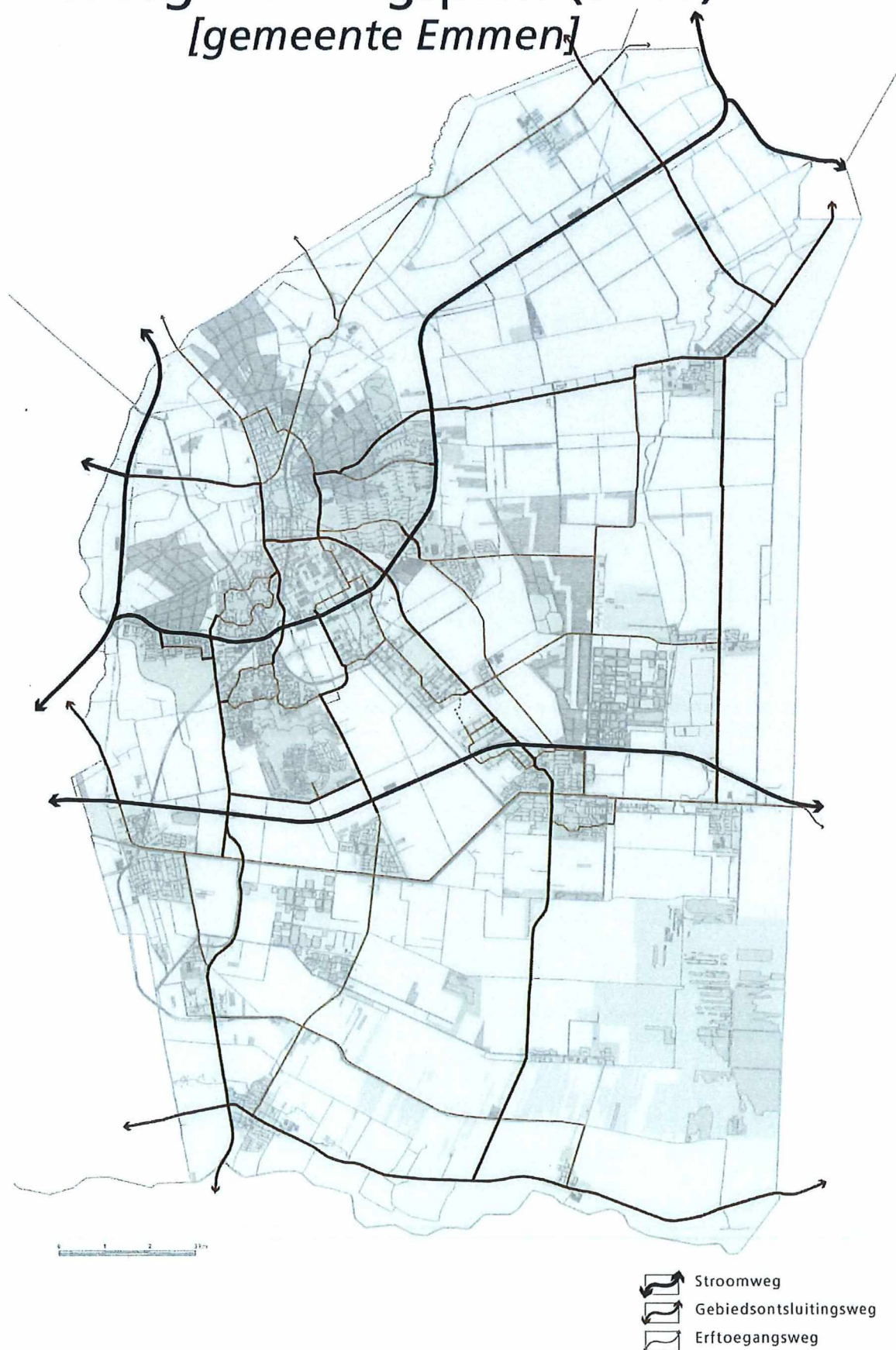
De aangenomen Tweede Kamermotie over 30 km/u in de bebouwde kom als leidend principe hanteren valt hier te vinden:

<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2020D42366&did=2020D42366>

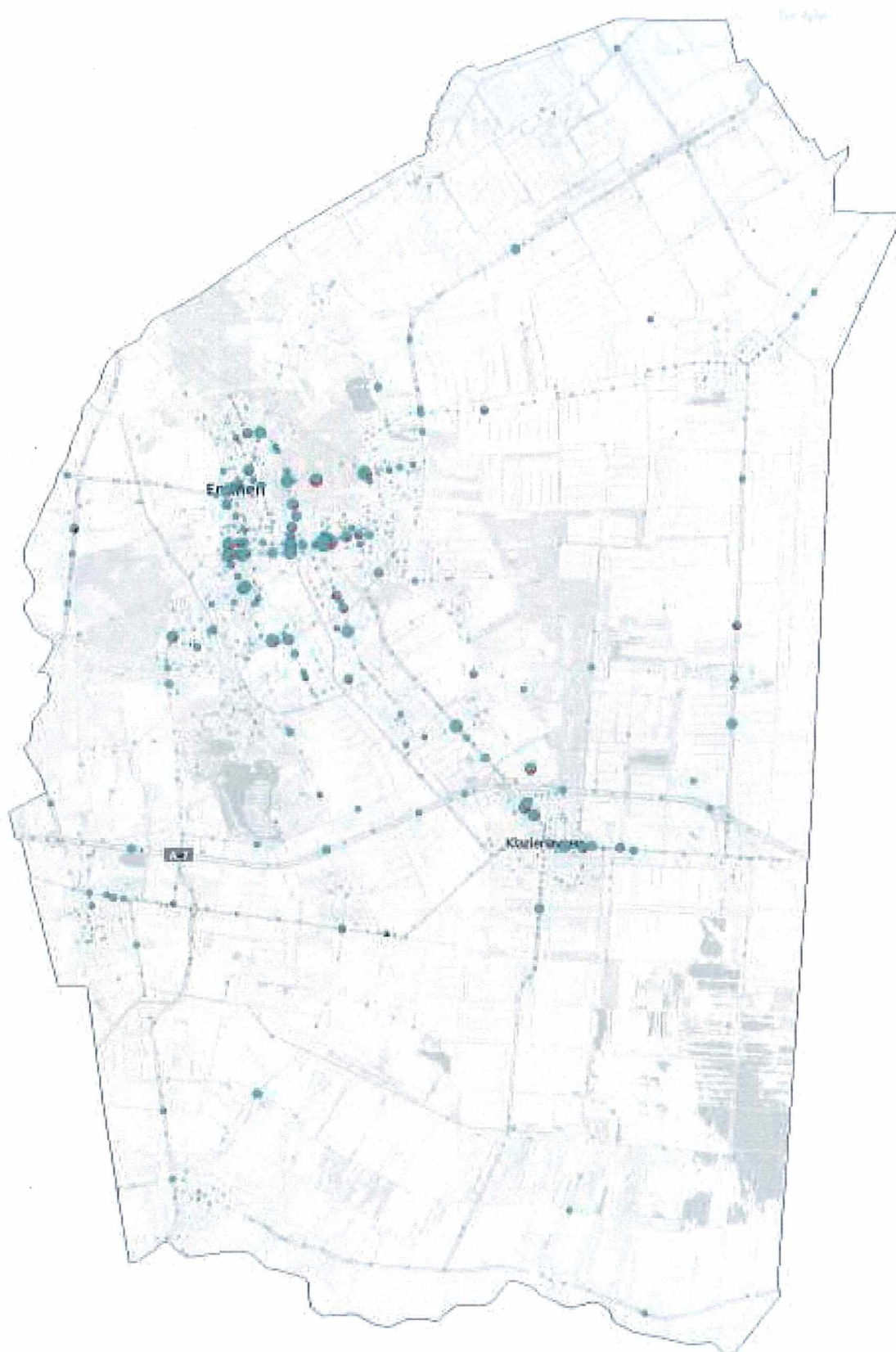
Via ‘Gerelateerde documenten’ vallen tevens alle relevante vervolgstukken uitgebracht naar aanleiding van deze motie te vinden.

BIJLAGE 2: VASTGESTELDE WEGENCATEGORISERINGSPLAN (uit GVVP 2013 'Oog voor mobiliteit')

Categoriseringsplan (auto) *[gemeente Emmen]*

BIJLAGE 3: Ongevallenkaart 2017 - 2021 gemeente Emmen (bron Via)

Op deze kaart zijn de ongevallen die dicht bij elkaar liggen (<25 meter) samengenomen tot een concentratie. Hoe groter de bol op de kaart, hoe meer ongevallen er hebben plaatsgevonden.

Legenda

- Ongevallen met doden
- Ongevallen met gewonden
- Ongevallen met enkel schade